

Żywotność archaizmów leksykalnych w gwarach góralskich (na przykładzie słownictwa odnoszącego się do MATKI i OJCA)

Referat wpisuje się w metodologię językoznawstwa filologicznego i dialektologii. Punktem wyjścia będzie prześledzenie dotychczasowych definicji archaizmu leksykalnego (m.in. ujęcia Kwiryny Handke, Anny Piotrowicz).

Bazę materiałową do analizy słownictwa archaicznego odnoszącego się do *matki* i *ojca* w szeroko rozumianych gwarach polskich Górali będą stanowić opublikowane słowniki gwarowe i regionalne, kartoteka Słownika gwar polskich Zakładu Dialektologii Polskiej IJP PAN w Krakowie, teksty artystyczne (głównie pieśni ludowe) i nieartystyczne (teksty gwarowe, teksty medialne zamieszczane na portalach internetowych prowadzonych przez górali).

W centrum zainteresowania znajdzie się kwestia żywotności takich nazw, jak: *mać*, *macierz*, *pani matka* (*panimatka*), *pan ojciec* w gwarach góralskich z uwzględnieniem regionalnego kontekstu kulturowego i obyczajowego. Wskazane określenia ukazane zostaną na tle historii polszczyzny i innych polskich dialektów.

Szerzej skomentowany zostanie fakt zachowania nazwy *macierz* jako archaizmu oznaczającego 'matkę' w gwarach polskich czy też elementu wchodzącego w skład historycznych nazw polskich stowarzyszeń oświatowych (*Polska Macierz Szkolna*), ale również jako nadal żywotny w polszczyźnie termin specjalistyczny, by wymienić tworzone ostatnio na różnych kierunkach studiów *macierze efektów kształcenia*.